

ناسیونالیزم نظریه لری

(آشیریلیق و دئموکراسی ایله ناسیونالیزم بین اورتاق و آیریجی نقطه لری)

(نظریه های ناسیونالیسم)

(نقاط اشتراك و افتراق افراطیگری و دموکراسی با ناسیونالیسم)

بر مبنای کتاب

(۱۹۷۰ لردن گونوموره ملیتچیلیک قوراملارینا ائلئشدریل بیر باخیش)

(1970'LERDEN GÜNÜMÜZE MİLLİYETÇİLİK KURAMLARINA)

(ELESTİREL BİR BAKIŞ, İSTANBUL 1998)

اوموت اوزکیریملی

(Umut özkırmılı)

کؤچورن اسماعیل جفرلی

سومرنشر

۱۴۰۰

سرشناسه	: اؤزکیریملی، اؤموت، Ozkirimli, Umut
عنوان و نام پدیدآور	: ناسیونالیزم نظریه‌لری (آشیریلیق و دموکراسی ایله ناسیونالیزمین اورتاق و آیریریجی نقطه‌لری) = (نظریه‌های ناسیونالیسم) (نقاط اشتراك و افتراق افراطیگری و دموکراسی با ناسیونالیسم) / اؤموت اؤزکیریملی؛ کؤچورن اسماعیل جفرلی.
مشخصات نشر	: تبریز: سومر نشر، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۳۷۰ ص.
شابک	: ۸۰۰۰۰۰ ریال ۲-۷۱-۸۷۸۸-۶۰۰-۹۷۸ :
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیها
یادداشت	: ترکی.
یادداشت	: عنوان اصلی: ۱۹۷۰'LERDEN GÜNÜMÜZE MİLLİYETÇİLİK KURAMLARINA ELEŞTİREL BİR BAKIŞ.
یادداشت	: واژه‌نامه.
یادداشت	: کتاب‌نامه: ص. ۲۵۸ - ۳۶۸.
عنوان دیگر	: نظریه‌های ناسیونالیسم (نقاط اشتراك وافتراق افراطیگری و دموکراسی با ناسیونالیسم).
موضوع	: ملی‌گرایی، Nationalism
شناسه افزوده	: جعفرزاده، اسماعیل، ۱۳۲۶ خرداد -، مترجم
رده بندی کنگره	: ۳۱۱JC
رده بندی دیویی	: ۵۴/۳۲۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۵۴۰۶۸۱

نام کتاب : ناسیونالیزم نظریه‌لری (آشیریلیق و دموکراسی ایله ناسیونالیزمین اورتاق و آیریریجی نقطه‌لری)

نظریه‌های ناسیونالیسم (نقاط اشتراك و افتراق افراطیگری و دموکراسی با ناسیونالیسم)

نام اصلی کتاب (۱۹۷۰لردن گونوموزه، ملیتچیلیک نظریه‌لرینه ائلتیشدیرل بیر باخیش)

نویسنده : اؤموت اؤزکیریملی (Umut Özkirimli)

مترجم : اسماعیل جفرلی (جعفرزاده).

ناشر : سومر نشر

لیتوگرافی و چاپ، صحافی: چاپ اعظم تبریز.

نوبت چاپ و تیراژ : چاپ اول ۱۴۰۰، ۲۰۰ جلد

قطع کتاب و تعداد صفحه : وزیری، ۳۷۰ صفحه.

مرکز پخش : تبریز، انتشارات سومر نشر، تلفن تماس: ۰۹۱۴۳۱۱۲۶۸۰

تبریز، انتشارات اختر، خیابان طالقانی، روپروی مصلی، تلفن تماس: ۳۵۵۵۵۳۹۳

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۸۸-۷۱-۳

بهاء : ۸۰۰۰۰ تومان.

- ۶ پیشگفتار (مترجم)
- ۹ اونسوز (کۆچورن)
- ۱۲ تقدیر و تشکر
- ۱۲ قیساتمالار (اختصارات) و یازی قایدالاری
- ۱۵ ۱-گیریش
- ۲۰ ۱-۱-چالیشمانین آماجی
- ۲۳ ۲-۱-چالیشمانین پلاتی
- ۲۴ ۲-ملیتچیلیک تارتیشماسی
- ۲۴ ۱-۲-ملیتچیلیگین تاریخچهسی (تاریخسل گلیشیم)
- ۲۷ ۱-۱-۱-ملیتچیلیگین دوغوشو، اون سککیز و اون دوققوزونجو یوزایللر
- ۵۰ ۲-۱-۲-ملیتچیلیگین بیر آراشدیرما قونوسو اولدوغو ایلک دؤنم (۱۹۴۵-۱۹۱۸)
- ۵۳ ۳-۱-۲-ملیتچیلیک تارتیشماسینین گلیشدییی ایکینجی دؤنم (۱۹۴۵-۱۹۹۰)
- ۵۹ ۴-۱-۲-ملیتچیلیک تارتیشماسینین یئنی بوشلاراداشیندیغی اوچونجو دؤنم (۱۹۹۰ سونراسی)
- ۶۰ ۲-۲-تمل سورولار، باشلیجا سورولار
- ۶۲ ۱-۲-۲-ملت ندیر؟ ملیتچیلیک ندیر؟
- ۶۶ ۲-۲-۲-ملتلر و ملیتچیلیک نه زامان دوغموشدور؟ ملتلر نه اؤلچوده مودرن اولوشوملاردیر؟
- ۶۸ ۳-۲-۲-فرقلی ملیتچیلیک تورلری وار میدیر؟ وارسا، بونلار نهلر دیر؟
- ۷۱ ۳-ملیتچیلیکدن اؤنجه ملتلر: ایلکچی باخیش
- ۷۱ ۱-۳-ایلکچی باخیش ندیر؟ نهلری ساوونور؟
- ۷۵ ۱-۱-۳-ملیتچیلیک ده دوغالچی گؤروش
- ۷۵ ۲-۱-۳-ملیتچیلیک ده اسکچییلیک گؤروشو (باستانگرایی گؤروش)
- ۷۸ ۳-۱-۳-ملیتچیلیک ده بیولوژیک گؤروش
- ۸۰ ۴-۱-۳-ملیتچیلیک ده فرهنگی گؤروش
- ۸۲ ۲-۳-ایلکچی یاخلاشیمین ائللشدیریسی

- ۹۲ ۴-مەلئردن اۋنجه مەلئچىلىك: مودئرنىستلر
- ۹۲ ۴-۱-مودئرنىست ياخلاشىم ندير؟
- ۹۵ ۴-۲-اقتصادى دۇنوشوم
- ۹۶ ۴-۲-۱-توم نايرون و دنگەسىز قالخىنما
- ۱۰۶ ۴-۲-۲-مىخايل ھىكتىر و ايج سۇمورگەچلىك
- ۱۱۵ ۴-۳-سىياسى دۇنوشوم
- ۱۱۵ ۴-۳-۱-جان برويلى و بير سياست بيجىمى اولاراق مەلئچىلىك
- ۱۲۱ ۴-۳-۲-پاول براس و مەلئچىلىگىن سىچكىنلرجه ايشلەتىمى
- ۱۲۸ ۴-۳-۳-انرىك زان ھابىسام و ايجاد اندىلن گلەنكلر
- ۱۴۰ ۴-۴-توپلومسال فرەنگى دۇنوشوم
- ۱۴۰ ۴-۴-۱-ائرنىست گىلنلر و يوكسك فرەنگلر
- ۱۵۷ ۴-۴-۲-بىئىدىكت آندىرسون و ھىمالى توپلولوقلار
- ۱۷۲ ۴-۴-۳-مىروسلاو ھروچ و مىلى ھركىتلر اوج انورەلى گلىشىمى
- ۱۸۱ ۵-آرا يول؟ مەلئچىلىك تارتىشماسىنا ائتنو سىمبولچو قاتقىلار
- ۱۸۱ ۵-۱-ائتنو سىمبولچو ياخلاشىم ندير؟
- ۱۸۴ ۵-۱-۱-جان آرمسترونك' و تارىخسل باخىش آچىسى
- ۱۸۹ ۵-۱-۲-آنتونى د. اسمىت و مەلئلرلن ائنىك كۆكنى
- ۱۹۸ ۵-۲-ائتنو سىمبولچو ياخلاشىمىن ائلىشىدىرىسى
- ۲۰۵ ۶-مەلئچىلىك تارتىشماسىنى آشماق... يىنى ياخلاشىملار
- ۲۰۵ ۶-۱-ئىنى؟
- ۲۱۳ ۶-۲-مەلئچىلىگىن يىنى دن اورەتىمى: بانال مەلئچىلىك (آلىشىلمىش و عادى مەلئچىلىك)
- ۲۱۹ ۶-۳-توپلومسال جىنىست و مەلئچىلىك
- ۲۲۶ ۷-سونوج يىرىنە
- ۲۲۶ ۷-۱-مەلئچىلىك تارتىشماسىنىن گىل دىرلندىرمەسى
- ۲۴۲ ۷-۲-مەلئچىلىگى آئلاماق: آئالىتىك بير چىرچىوۈ اۋنەرىسى
- ۲۵۰ ۷-۳-گلەجگە باخىش

کتاب آقای «اموت اوزکرنلی» با نام «ملیتچیلیک قوراملاری» حاصل کار تز دکترای ایشان می‌باشد که در سال ۱۹۹۸ میلادی بزبان ترکی استانبولی در کشور ترکیه چاپ گردیده است این کتاب اولین بار در سال ۱۳۸۳ شمسی با نام «نظریه های ناسیونالیسم» توسط آقای محمدعلی قاسمی ترجمه و در ایران توسط انتشارات «موسسه مطالعات ملی، تمدن ایرانی» چاپ گردید. ضمناً ترجمه دیگری نیز توسط آقای طاهر اصغرپور با نام «آخرین بحث ها در مورد ناسیونالیسم» در سال ۱۳۹۸ انجام شد. هر چند مدتی از نوشتن کتاب به زبان اصلی و ترجمه به فارسی سپری شده ولی اهمیت آن در معرفی آخرین نظریه های موجود در این زمینه سبب شد که تصمیم به برگردان کتاب به ترکی آذربایجانی نمایم.

طبیعتاً کتاب به زبان ترکی استانبولی، ماخذ اصلی کار من بود، ضمناً از ترجمه آقای قاسمی نیز در معادل یابی های فارسی لغات بهره جستیم. در این مقدمه، معرفی مختصری از نحوه ی برگردان و خصوصاً لغات بکار رفته در کتاب ارائه می گردد.

در زبان فارسی هرچند کلمه ناسیونالیسم کاربرد گسترده ای دارد ولی در زبان ترکی معادلهای «ملیتچیلیک» و «اولوسچولوق» رواج بیشتری دارد. کلمه «ملیت» ریشه عربی دارد و «اولوس» کلمه ای است که بیشتر محققین این کلمه را یک کلمه اصیل ترکی می دانند چنانچه جرارد کلاوسون (Gerard Clauson) متخصص زبان ترکی معتقد است این کلمه ترکی بوده و از ریشه فعل (اولاماق یعنی رسیدن و اضافه نمودن) ایجاد شده است، بر این مبنا اولوس به افرادی گفته می شود که بنحوی به همدیگر رسیده و جمعی را تشکیل داده اند. این کلمه بعدها به زبانهای دیگر و از جمله فارسی و مغولی نیز وارد شده که در لغتنامه دهخدا آمده است. کلمه اولوس در گذشته عین کلمه ملت بیشتر در معنی قوم و طایفه و امت بکار میرفت ولی از قرن گذشته مثل کلمه ملت معنی آن دگرگون گشته و در معنی جدید ملت (nation) بکار می رود. در کتاب دده قورقود و لغتنامه هایی مثل صحاح العجم، که در تبریز به سال ۶۷۷ هجری نوشته شده آمده است، در لغتنامه کاشغری نیز به شکل اولوش آمده است.

قابل ذکر است کلمه فارسی ناسیونالیسم، در ترکی به شکل «ناسیونالیزم» نوشته می شود بدین دلیل که در پسوندهای زبان ترکی حروف طنین دار باهم و غیرطنین دار با هم می آید و چون حروف «ز،م» طنین دارند بصورت «ناسیونالیزم» و حروف غیرطنین دار «س،ت» به شکل «ناسیونالیست» بیان می گردد. در کاربرد کلمات مختلف، بعضی ها اهمیت ویژه ای می یابند، کلمه اتنیک (در ترکی به شکل اتنیک) هر چند در بعضی کتابها در معنای قوم بکار می رود ولی تفاوت ظریفی با آن دارد. قوم به افراد و جمعی گفت که رابطه خویشاوندی در میان آنها غالب می باشد در حالیکه کلمه اتنیک بیشتر مشترکات

فرهنگی را بیان می دارد و در واقع انتیک مرحله ای فراتر از قوم می باشد، بطوریکه مرحله خویشاوندی را سپری کرده و به مشترکات رسم و سنت و فرهنگی رسیده اند. هرچند کلمه ملت در سیر تاریخی خود، تغییر معنایی جدیدی یافته ولی کلمه قوم چنین تغییری را نتوانسته پذیرا شود.

بطور کلی در طی زمان بعضا کلمات تغییر معنا داده و لباس خود را نو می کنند و بعضی دیگر بدون تغییر می مانند. در عین حال در زمان کنونی نیز بعضی معادلهای درست شده جدید مقبول افتاده بعضی این امکان را پیدا نمی کنند. البته در زبانهای مختلف این روند با همدیگر تفاوت می کند. به عنوان مثال کلمه پدیده علیرغم بعضی ابهامات در معنای فئومن «fenomen» و امر واقع «fact»، جا افتاده و کاربرد روزمره دارد، در حالیکه برای کلمه انگریستانسالیسم چنین اتفاقی نیافتاد، این کلمه در کتاب رحیمی «اصالت بشر» ترجمه شده در کتاب «پدیدارشناسی ابراهیمی، ص ۸۹»، «اصالت وجود»، در کتاب «خود آموز فلسفه تامپسون، ترجمه بهروز حسینی، صفحه ۲۴۸»، «وجود گرایی»، و در کتاب «پدیدار شناسی یحیی مهدوی» کلمه انگریستانسالیسم به کلمه «فلسفه هست بودن» و هومانسیم نیز با کلمه «اصالت بشر» بیان شده، در عین حال به نقل از «دکتر فرید» مناسبترین معادل برای انگریستانسالیسم اصطلاحات «قیام ظهوری، ویا تقرر ظهوری» توصیه شده است.

در مقابل، با آنکه کلمه انگریستانسالیسم در زبان ترکی با معادل واحدی بصورت «واراولوشچولوق» برای خود جا باز کرده، ولی کلماتی مثل «اولغو» از کلمه اولماق به معنی شدن «factum/ positive» و «گورونتو/ گورونگو» در معنای پدیده، کمتر در میان عام جا باز کرده است، البته در متون علمی فلسفی کاربرد رایج خود را دارد. در زبان ترکی مفهوم علمی فلسفی «پوزیتیویسم/ اثباتگرایی» بصورت «اولغو بیلیمی/ اثباتچیلیق» و فنومنولوژی ویا پدیدارشناسی نیز «گورونتو بیلیم ویا گورونگو بیلیمی» بیان می گردد.

در این کتاب در برگردان کلمات، از ترکی استانبولی تلاش گردیده هر جایی که امکان دارد از معادلهای ترکی آذربایجانی استفاده گردد به عنوان مثال قورولوش/ یایی (ساختار)، اوزک (ذات) و ... مطالب فوق را از این جهت نوشتم که بر این نکته تاکید کنم که در ترجمه کتابها در مواردی استفاده از کلماتی که در زبان اصلی آمده موجب رسایی و سلاست مطلب و فهم مفاهیم علمی فلسفی و علوم اجتماعی در نزد خواننده می گردد. در نوشته هایی که به زبان ترکی استانبولی می باشد، بسیاری از نویسندگان به این موضوع تاکید می کنند، و ابداع کلمات جدید نامانوس را سبب عدم فهم صحیح مطلب از طرف خواننده می دانند، کاربرد بعضی کلمات عمومی در عرصه بین المللی، و آشنا بودن این اصطلاحات برای خواننده، مطالعه متون را راحتتر و ساده تر می نماید.